

ZAGROŻENIA I PUŁAPKI ŻYCIA MŁODZIENIECZEGO

**Prawa i konsekwencje prawne
– poradnik dla młodzieży**

Internet to więcej niż zabawa – to Twoje życie!

ŻYJESZ W ŚWIECIE MEDIÓW!

Dowiedz się:

- co to jest Cyberprzemoc i jak się przed nią bronić
- jakie zagrożenia kryją się w sieci i jak ich unikać
- kim jest ofiara i jakie są dla niej prawne środki ochrony
- jak reagować na przestępstwo elektroniczne
- jakie są konsekwencje czynów karalnych popełnionych przez nieletnich
- gdzie szukać pomocy

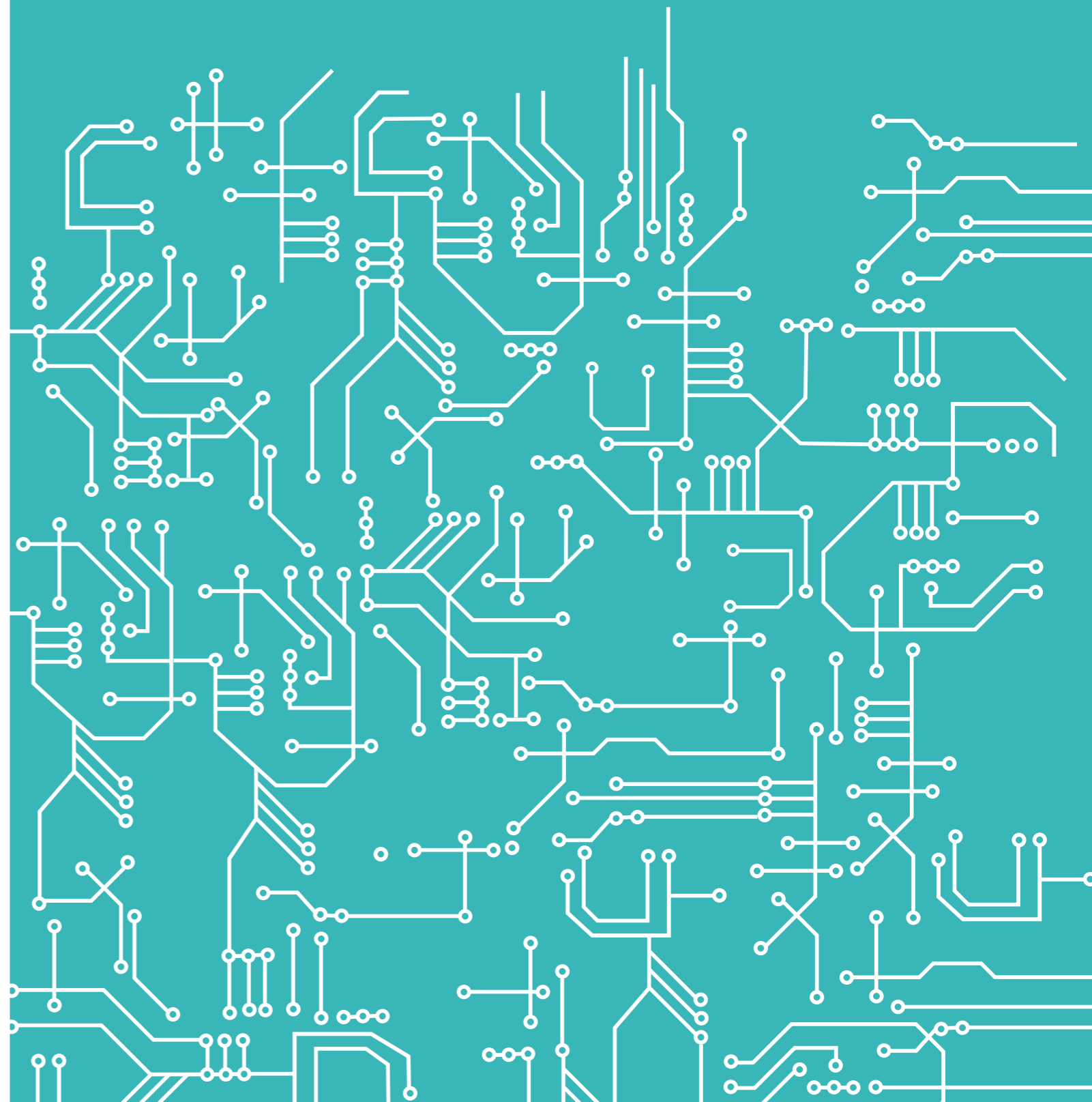

PAMIĘTAJ!

Przemoc stosowana za pomocą technologii informacyjnych i komunikacyjnych to przestępstwo!!!

Ofiara przemocy w świecie wirtualnym cierpi w świecie realnym!

Prześladowanie przez internet jest szczególnie groźne.
Kompromitujące czy poniżające materiały są dostępne w krótkim czasie dla wielu osób
pozostają w sieci na zawsze.

Cyberprzemoc (agresja elektroniczna)

– stosowanie przemocy z wykorzystaniem różnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, jak np.:
poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe i inne.

Akty cyberprzemocy przyjmują różne formy:

- nękanie
- straszenie
- szantażowanie z użyciem Sieci
- publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących zdjęć, filmów
- podszywanie się w Sieci pod kogoś wbrew jego woli.

Każdy ruch w internecie zostawia ślad!

Wrażenie anonimowości i pewnej nierealności w Internecie, jest iluzją!

Skuteczne reakcje organów ścigania dowiodły, że nie identyfikowalność jest pozorna, także w sytuacjach cyberprzemocy.

Sprawca często pozostaje tylko do pewnego stopnia anonimowy. Kryje się za internetowym nickiem. Wytropienie takiego internauty nie stanowi dla specjalistów żadnego problemu.

Specjaliści informatyki śledczej przygotowują dane elektroniczne w taki sposób, aby były dowodami według prawa.

ŻYCIE W NECIE

Internet ma cechy, które mogą w **prawie każdym** wyzwolić agresywne zachowania.

W Sieci człowiek postrzega **inaczej** siebie i innych, istnieje inaczej niż w realnym świecie. Bo...

– Anonimowość - ludzie zachowują się w sposób, w jaki **nie zachowaliby się** w bezpośredniej sytuacji z innym człowiekiem – czują się nierozpoznawalni i często nie znają innych uczestników

– Komputer **pobudza** impuls - łatwiej jest nacisnąć klawisz „Wyślij”, zanim kolejna, bardziej trzeźwa myśl zdąży powstrzymać od wysłania niefortunnej wiadomości – najpierw krzywdzą czy obrażają, a dopiero później zastanawiają się nad tym, co zrobili.

– **mało informacji** zwrotnych na temat zachowań w sieci

– **brak fizycznej obecności** w Sieci powoduje brak komunikatów niewerbalnych o samopoczuciu innej osoby tj.:

mimika, gestykulacja, dystans fizyczny, modulacja głosu, kontakt wzrokowy, itp.

Takie sygnały w trakcie spotkania twarzą w twarz przeważnie blokują działania mogące sprawić przykrość drugiej osobie.

Czyli...

wobec „niewidzialnego” człowieka w Sieci **łatwiej** zachować się okrutnie:

– nie widzimy skutków wyrządzonej krzywdy

– ludzie robią bądź mówią rzeczy, których nie zrobiliby lub nie powiedzieli w realnym świecie

= internetowy efekt odhamowania

– braku odczuwania ograniczeń – „hamulców”, które są w kontaktach poza siecią

W wyniku rozwoju nowoczesnych technologii zasada szacunku dotyczy także kontaktów wirtualnych!!!!

CORAZ CZĘŚCIEJ SPRAWCAMI CYBERPRZEMOCY SĄ MŁODZI LUDZIE!

Młodzi ludzie mają szczególną motywację do stosowania cyberprzemocy w związku z etapem swojego życia.

- chcą być postrzegani jako atrakcyjni dla grupy otaczających ich kolegów lub silnej postaci w grupie.
- potrzeba akceptacji przez rówieśników lub ze strony silnej i/lub atrakcyjnej jednostki w grupie powoduje, iż młody człowiek nie uruchamia swojej oceny moralnej
- naśladują działania grupy lub jednostki, nawet jeśli łamią one normy
- ważnym powodem jest to, że obawiają się być ofiarą
- żeby samemu nie zostać ofiarą, przyjmują rolę sprawcy – sprawca ma siłę, moc, nie boi się, budzi poczucie zagrożenia u innych

sprawca cyberprzemocy

CZĘSTO OSOBA, KTÓRA MA NISKIE KOMPETENCJE SPOŁECZNE
– CZYLI NIE POTRAFI W AKCEPTOWANY SPOSÓB ZWRÓCIĆ
NA SIEBIE UWAGI, ZAWIERAĆ ZNAJOMOŚCI CZY PRZYJAŹNI

POCZUCIE ANONIMOWOŚCI W SIECI
ŹŁE ROZUMIE BEZKARNOŚĆ

CHCE BYĆ DOWARTOŚCIOWANY PRZEZ GRUPĘ,
ZWRÓCIĆ NA SIEBIE UWAGĘ NATYCHMIAST

JAKIE TO MA SKUTKI?

Młodzi ludzie oceniają siebie według wartości nadanej przez kolegów, znajomych – klasę, forum, portal społecznościowy

Osoba wyśmiewana przez grupę lub przez znaczącego członka grupy:

- przeżywa **wstyd i upokorzenie**.
- czuje koncentrację uwagi na sobie – w czasie gdy atakują ją rówieśnicy, a także w sytuacji interwencji nauczycieli
- przeżywa to jako stygmatyzację i potwierdzenie bycia ofiarą – kimś słabym, samotnym, innym niż wszyscy
- doświadczenie przemocy rówieśniczej w życiu to nagromadzenie silnych, bardzo trudnych uczuć i myśli
- skrzywdzony w wyniku działań rówieśników odczuwa silną izolację od grupy, poczucie osamotnienia, niejednokrotnie rozpacz
- takie sytuacje mogą bardzo źle się skończyć...

**Cyberprzemoc nie musi mieć logicznej przyczyny
Nie Ty jesteś odpowiedzialny za taką sytuację.
Odpowiada za nią sprawca!**

W przypadku cyberprzemocy w stosunku do dzieci i młodzieży, czyli osób poniżej 18 roku życia, wszystkie działania prawne realizują rodzice lub opiekunowie prawni. Nie jest możliwe dochodzenie odpowiedzialności prawnej dziecka pokrzywdzonego cyberprzemocą bez współpracy z rodzicami.

- (Polska Karty Praw Ofiary)
- osoba fizyczna, której dobro chronione prawem zostało naruszone lub bezpośrednio zagrożone przez przestępstwo. Karta zalicza do ofiar również najbliższych takiej osoby. Jako ofiara przestępstwa – czyli pokrzywdzony **masz prawa złożenia zawiadomienia o przestępstwie**. Każda osoba fizyczna, której dobro chronione prawem (m.in. życie, zdrowie, godność, wolność, mienie) zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo, a także jej najbliżsi jest uznawana wg prawa za ofiarę i może żądać respektowania praw ofiary.

OFIARA PRZESTĘPSTWA MA PRAWO DO:

POMOCY

BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY

GODNOŚCI, SZACUNKU I WSPÓŁCZUCIA

POSZANOWANIA JEJ ŻYCIA
RODZINNEGO I PRYWATNEGO

PRAWO OFIARY JAKO STRONY
POSTĘPOWANIA KARNEGO DO
WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

PRAWO OFIARY DO RESTYTUCJU
(WYRÓWNIANIA) PONIESIONYCH
SZKÓD

PRAWO OFIARY JAKO STRONY
POSTĘPOWANIA KARNEGO DO
MEDIACJI I POJEDNANIA ZE SPRAWCĄ

KĄŻDY MA PRAWO DO OCHRONY:

godności

zdrowia

wolności

dobrego imienia

wizerunku

KONSTYTUCJA

Art. 47

Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.

KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA

Art. 8

1. Państwa-Strony podejmują działania mające na celu poszanowanie prawa dziecka do zachowania jego tożsamości w tym obywatelstwa, nazwiska, stosunków rodzinnych zgodnych z prawem, z wyłączeniem bezprawnych ingerencji.
2. W przypadku, gdy dziecko zostało bezprawnie pozbawione części lub wszystkich elementów swojej tożsamości, Państwa-Strony okażą właściwą pomoc i ochronę w celu jak najszybszego przywrócenia jego tożsamości.

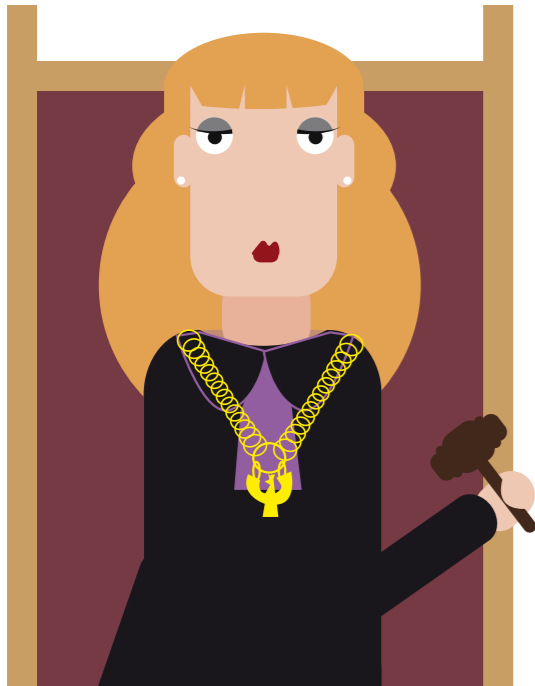
KODEKS CYWILNY

Art. 23

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Art. 24

- § 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne.
- W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.
- § 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

naruszenie dóbr osobistych

- należy złożyć pozew o odszkodowanie i zaprzestanie naruszania do sądu cywilnego właściwego dla miejsca zamieszkania pozwanego (sprawcy naruszania dóbr) lub miejsca naruszenia.
- Oznacza to, że musimy dokładnie wiedzieć kim jest naruszający i gdzie mieszka, ponadto należy udowodnić naruszenie dóbr – przedstawić dowody naruszenia.
- Od pozwu należy wnieść opłatę.

naruszenie czci, zniesławienie, znieważenie

umieszczenie wizerunku osoby lub ośmieszających kogoś treści w celu jej ośmieszenia np. na stronie internetowej, na blogu, rozesłanie e-mailem lub za pomocą telefonu komórkowego

- to przestępstwo prywatnoskargowe – oznacza to, że osoba pokrzywdzona lub jej przedstawiciel prawny muszą sformułować prywatny akt oskarżenia i złożyć go w sądzie rejonowym, wydziale karnym właściwym ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa
- również należy mieć wiedzę o tym, kto jest sprawcą przestępstwa, a także posiadać jego dane oraz dowody popełnionego przestępstwa
- dowodami w tego rodzaju sprawie mogą być materiały z Internetu
- dowodem mogą być również zeznania świadków, którzy słyszeli lub widzieli okoliczności nagrania i samo nagranie
- jeżeli sprawcą cyberprzemocy jest osoba poniżej 17 roku życia, działania w sprawie realizuje sąd rodzinny i nieletnich – tam składamy zawiadomienie o czynie zabronionym

Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

trollowanie

- różnego typu nieprzyjazne zachowania wobec innych użytkowników Internetu, które mają na celu rozbicie prowadzonej dyskusji.
- w miejscach przeznaczonych do wymiany myśli między Internautami, czyli na grupach dyskusyjnych, forach, czatach itp.
- może przejawiać się np. jako wypowiedzi jawnie pogardliwe wobec innych użytkowników, obsesyjne zwracanie uwagi na błędy ortograficzne, złośliwe wtrącanie niezwiązanych z tematem uwag i opinii
- prawcy takich zachowań są nazywani trollami, najczęściej zwalczają ich moderatorzy i administratorzy serwisów

Formy:

- Umieszczenie wizerunku osoby w celu jej ośmieszenia np. na stronie internetowej, na blogu, w serwisie społecznościowym, rozesłanie e-mailem lub za pomocą telefonu komórkowego
- Umieszczanie w Internecie lub przesyłanie drogą e-mailową, przy użyciu komunikatorów, serwisów społecznościowych, za pomocą telefonu komórkowego itp. obrażających kogoś treści i opinii
- Tworzenie kompromitujących i ośmieszających stron internetowych, blogów, fałszywych kont i profili w serwisach społecznościowych
- Rozsyłanie drogą e-mailową lub przy pomocy telefonu komórkowego różnego rodzaju kompromitujących materiałów.

Przykłady:

- *Dostałam wczoraj link do takiego filmiku na youtube. Moja koleżanka napisała mi że dużo osób ode mnie ze szkoły dostał taki link. A na tym filmiku jest jak jedna dziewczyna od nas ze szkoły robi siku.*
- *Podobno jedna dziewczyna umieściła na swoim blogu opowieść o mnie. Píše tam nieprawdziwe rzeczy, które mnie obrażają, a najgorsze jest, że podaje tam moje dane i mój nr GG, żeby inni mogli mi pisać jaka jestem głupia...*

to są przestępstwa według Kodeksu karnego:

zniesławienie

zniewaga

znieśławienie

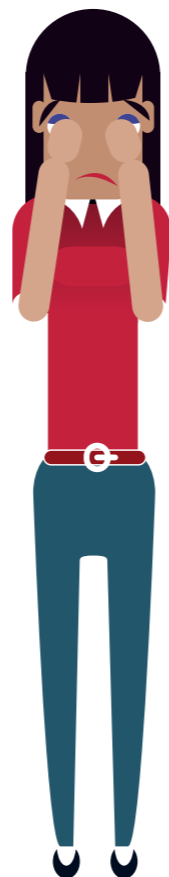
Art. 212

- § 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.
- § 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- § 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.
- § 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.

zniewaga

Art. 216

- § 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.
- § 2. Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- § 3. Jeżeli zniewagę wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności cielesnej lub zniewagą wzajemną, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.
- § 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.
- § 5. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

flaming

- celowe zaognianie wymiany zdań między użytkownikami w różnego typu serwisach dyskusyjnych, prowadzące niejako do „wojny”, w której wszystkie chwytły są dozwolone. Bardzo szybko następuje eskalacja agresji i odejście od pierwotnego tematu rozmowy, pojawiają się uszczypliwości, obelgi, a nawet groźby.

Działania:

- Groźenie komuś popełnieniem przestępstwa (np. pozbawieniem życia) przez Internet
- Kierowanie, za pomocą narzędzi dostępnych w Internecie, gróźb w celu zmuszenia go do określonego działania, w taki sposób, że groźba ta wzbudza obawę, że zostanie popełniona

Formy:

- Przesyłanie gróźb drogą e-mailową lub za pomocą innych narzędzi dostępnych w Internecie, takich jak czat, komunikatory, forum
- Groźenie innej osobie przy użyciu Internetu lub telefonu komórkowego stosując słowo, pismo, gest lub inne zachowanie oddziałujące na psychikę odbiorcy

Przykłady:

Ostatnio dostaję na GG różne groźby. Na początku nie przejmowałam się tym i zablokowałam tą osobę, ale ona teraz wciąż pisze do mnie z nowych numerów i raz napisała mi gdzie mieszkam i że przyjdzie pod mój dom kiedyś i mnie zleje. Teraz się boję wychodzić sama...

Kiedyś rozmawiałam z jednym Krzyśkiem na czacie i myślałam, że to mój przyjaciel. On się chyba później we mnie zakochał. Ale ja nie chciałam, żeby to było coś więcej. Niestety, wysłałam mu kiedyś kilka bardzo prywatnych zdjęć i teraz on pisze, że jeśli nie spotkam się z nim to on wyśle te zdjęcia moim rodzicom i nauczycielom na naszej klasie. Wiem, że byłam głupia, ale teraz nie wiem co zrobić...

Od jakiegoś czasu dostaję bardzo dziwne e-maile od jakiegoś anonima. Na początku to były zdjęcia umarłych ludzi z podpisem „już niedługo też cię to czeka”. A teraz ktoś zrobił fotomontaż mojego zdjęcia z naszej klasy i leżę na nim w trumnie, a pod spodem jest napis „trzeba było uważać”. I ten ktoś wie, gdzie chodzę do szkoły, bo na tym zdjęciu w tle był umieszczony nasz szkolny budynek. Boję, że to nie jest już tylko głupi żart, że to może naprawdę jakiś psychol...

to są przestępstwa według Kodeksu karnego:

groźba karalna

groźba karalna

Art. 190

§ 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

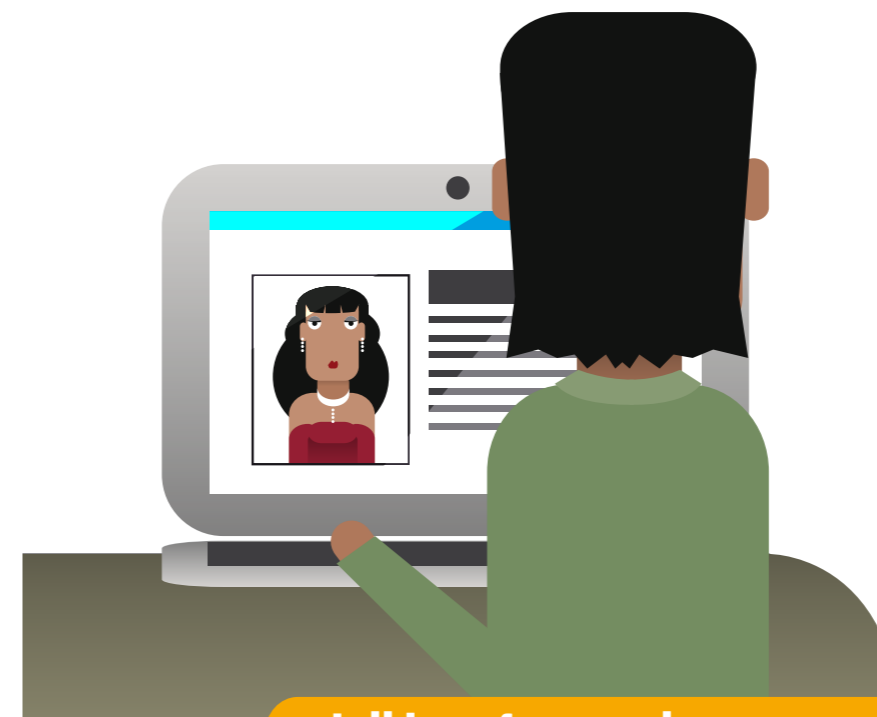
§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

W przypadku, gdy ktoś jest ofiarą działań, które możemy określić jako **groźby** należy zawiadomić policję lub prokuraturę właściwą ze względu na miejsce popełnienia czynu.

- głoszenie powinno posiadać formę zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
- nie stanowi groźby zapowiedź spowodowania postępowania karnego – czyli ostrzeżenie, że zgłosi się na policję w celu własnej ochrony (art. 115 § 12 kodeksu karnego).
- dalsze działania poprowadzą prokuratura i policja
- należy liczyć się z tym, że młody człowiek będzie przesłuchiwany, w tym wypadku (w wieku poniżej 18 r.ż.) przysługuje mu ochrona z art. 185 a i b kodeksu postępowania karnego czyli jednorazowe przesłuchanie w toku całego postępowania w przyjaznym pokoju przesłuchań

Młodzi internauci często nie zdają sobie sprawy z tego, że istnieje możliwość identyfikacji nadawcy danego komunikatu, że nie pozostaną bezkarni tylko dlatego, że w Internecie nikt ich nie znajdzie.

Policja posiada specjalistyczne narzędzia, które umożliwiają identyfikację i dotarcie do twórców niedozwolonych treści.

stalking - forma cyberprzemocy

- uporczywe nękanie innych za pomocą nowych technologii, np. zakładanie fikcyjnego profilu w celu ośmieszenia poszkodowanego, jego usuwanie i ponowne zakładanie. Zabronione zostało też podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub innych danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej.

Działania:

- Złośliwe niepokojenie jakiejś osoby w celu dokuczenia jej poprzez wykorzystanie Internetu
- Wielokrotne powtarzanie jakiegoś działania w Internecie skierowanego na jakąś osobę wbrew jej woli

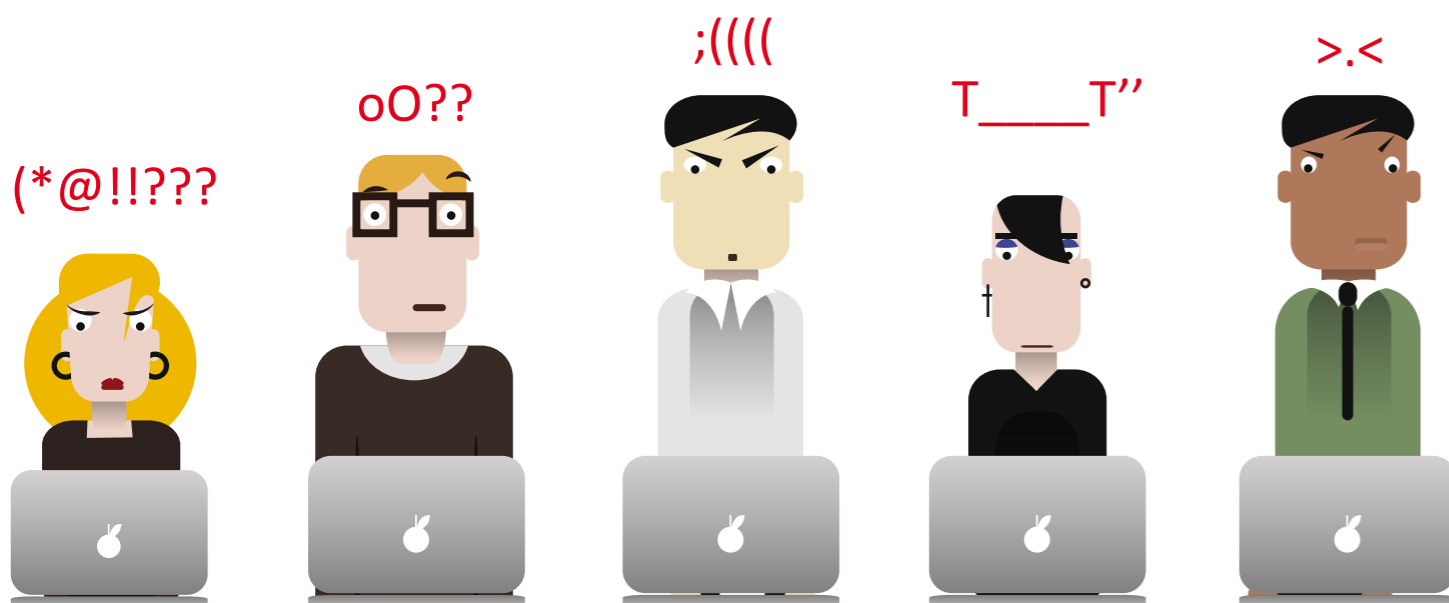
Formy:

- Wielokrotne wysyłanie komuś w Internecie lub przy użyciu telefonu komórkowego niechcianych lub uprzykrzających informacji, obrazów, linków, itp., zwłaszcza, gdy dokonuje się tego korzystając z różnych form internetowej komunikacji naraz
- Bardzo częste wysyłanie komuś e-maili i informacji za pomocą komunikatorów, czatów, pomimo wyraźnej niezgody odbiorcy
- Wpisywanie bardzo dużej ilości niechcianych komentarzy pod zdjęciami czy wypowiedziami danej osoby w internecie.

Przykład:

Jestem mamą 11-letniego chłopca. Od jakiegoś czasu syn na adres e-mailowy mnóstwo wiadomości o niemiłej treści typu: „wiesz, że w klasie nikt Cię nie lubi”, „Ale mi Ciebie szkoda, że jesteś taki brzydki” i wiele podobnych. Podobne komunikaty syn otrzymuje na Gadu-Gadu, pomimo, że blokujemy numery tych kont ktoś najwyraźniej zakłada wciąż nowe. Podejrzewam, że odpowiedzialni są za to dwaj chłopcy z klasy syna.

to jest wykroczenie według kodeksu wykroczeń i przestępstwo według Kodeksu karnego

KODEKS WYKROCZEŃ

Art. 107

Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie wprowadza ją w błąd lub w inny sposób złośliwie niepokoi, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 zł albo karze nagany.

– jest wykroczeniem i należy zgłosić je na Policję. Jeżeli potencjalnymi sprawcami są małoletni, to sprawą zajmie się sąd rodzinny i nieletnich. Rodzice lub opiekunowie mogą sami bezpośrednio zgłosić zachowania małoletniego w sądzie rodzinnym i nieletnich lub zgłoszenia dokona policja, jeżeli wykryje, że sprawcami są małoletni.

uporczywe nękanie (stalking)

KODEKS KARNY

Art. 190a

- § 1. Kto przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto, podszywając się pod inną osobę, wykorzystuje jej wizerunek lub inne jej dane osobowe w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej.
- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- § 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

– jest przestępstwem i jego ściganie nastąpi na wniosek pokrzywdzonego
– oznacza to, że pokrzywdzony lub jego przedstawiciel musi złożyć zawiadomienie na Policję lub do prokuratury właściwej ze względu na miejsce popełnienia czynu, o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

– wyludzanie danych osobistych i informacji majątkowych, np. pozyskanie hasła, danych karty kredytowej. Jest to podszywanie się pod inną osobę lub instytucję oraz kierowanie na fałszywą stronę w celu kradzieży ważnych poufnych danych.

Formy

Włamania na:

- konto e-mailowe,
- profil w serwisie społecznościowym,
- na bloga,
- inne miejsce strzeżone hasłem lub innym zabezpieczeniem w celu uzyskania jakichś informacji.

Włamanie oraz wprowadzanie zmian typu: zmiana hasła, dokonanie zmian w treści czy w wyglądzie strony/profilu, dodanie lub usunięcie zdjęć, niszczenie, uszkodzanie.

Często wszystko rozpoczyna się od maila.

Czasami wygląda dziwnie, nawet śmiesznie coraz częściej jednak takie e-maile bardzo przypominają prawdziwe.

Przestępcy chcą przekonać odbiorcę maila do kliknięcia w link, a wtedy w tle, bez jego wiedzy, na komputerze zainstaluje się złośliwe oprogramowanie.

Pamiętaj, że nie wszystko jest takim, jakim może się wydawać!

Link w mailu może wyglądać na prawdziwy, ale prowadzi do zupełnie innej strony.

- często wystarczy najechać kursorem na link i zobaczyć, czy na dole w przeglądarce pojawi się taki sam adres, załączony do maila plik jpg wcale nie musi być zdjęciem (gdy je klikniesz, okaże się, że to tak naprawdę plik exe), a zwykły plik PDF albo DOC może mieć ukryty złośliwy kod.

Pamiętaj, że poważne firmy nigdy nie proszą o wysłanie im ważnych danych mailem. Jeśli masz wątpliwości – poproś o pomoc dorosłego. Możesz też zadzwonić do firmy, na telefon podany w mailu, a wcześniej sprawdzić na jej stronie, czy numer jest prawdziwy.

Przykłady:

Ktoś włamał się na mojego bloga i wszystko tam popsuł. Moje zdjęcia są przerobione, że jestem gruby i mam pryszczki i są jeszcze kłamliwe teksty o mnie, które obrażają mnie i moją rodzinę. Ktoś zmienił też moje hasło i teraz nie mogę tego usunąć...

Ktoś się włamał na moje epulsa i ukradł moje epulsary!! Bardzo ciężko na nie pracowałam i teraz nie wiem co mam zrobić. To niesprawiedliwe.

W ostatnim czasie najwyraźniej ktoś włamuje się na skrzynkę e-mailową mojej córki. Jej znajomi otrzymują rzekomo od niej różne wiadomości (w tym też o treści nieprzyzwoitej), podczas gdy to nie ona jest ich adresatem. Dzwoniła do mnie dziś mama jednej z koleżanek córki i była oburzona takim postępowaniem. Trudno mi było jej wytłumaczyć, że to nie moja córka.

W ubiegłym roku spotykałam się z pewnym 18-to letnim chłopakiem. Na początku wszystko było dobrze, ale szybko okazało się, że on jest bardzo zazdrosny o mnie. Już minęło kilka miesięcy od kiedy nie jesteśmy razem, a on wciąż mi pisze, że nigdy ze mnie nie zrezygnuje. Jakiś czas temu zauważyłam, że na mojej skrzynce e-mailowej pojawiają się wiadomości, które oznaczone są jako przeczytane, choć ja nie otwierałam ich. Myślałam, że to jakieś problemy z portalem. Wczoraj dostałam informację od naszego wspólnego znajomego, że były chłopak robi mi jakieś świństwa i że włamuje się na moją skrzynkę e-mailową i wszystko czyta.

to są przestępstwa według Kodeksu karnego:

nielegalne uzyskanie informacji

szkoda w bazach danych

nielegalne uzyskanie informacji

Art. 267

- § 1. Kto bez uprawnienia uzyskuje dostęp do informacji dla niego nieprzeznaczonej, otwierając zamknięte pismo, podłączając się do sieci telekomunikacyjnej lub przełamując albo omijając elektroniczne, magnetyczne, informatyczne lub inne szczególne jej zabezpieczenie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto bez uprawnienia uzyskuje dostęp do całości lub części systemu informatycznego.
- § 3. Tej samej karze podlega, kto w celu uzyskania informacji, do której nie jest uprawniony, zakłada lub posługuje się urządzeniem podsłuchowym, wizualnym albo innym urządzeniem lub oprogramowaniem.
- § 4. Tej samej karze podlega, kto informację uzyskaną w sposób określony w § 1-3 ujawnia innej osobie.
- § 5. Ściganie przestępstwa określonego w § 1-4 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

szkoda w bazach danych

Art. 268a

- § 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, niszczy, uszkadza, usuwa, zmienia lub utrudnia dostęp do danych informatycznych albo w istotnym stopniu zakłóca lub uniemożliwia automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie takich danych, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 2. Kto, dopuszczając się czynu określonego w § 1, wyrządza znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 3. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

nielegalne uzyskanie informacji i szkoda w bazach danych to przestępstwa publiczno-skargowe

– to oznacza, że pokrzywdzony lub jego przedstawiciel **musi** złożyć zawiadomienie na Policję lub do prokuratury właściwej ze względu na miejsce popełnienia czynu, o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Instytucje te zajmą się wyjaśnieniem okoliczności sprawy.

W zawiadomieniu nie trzeba określać sprawcy, gdyż rolą Policji i prokuratury jest znaleźć sprawcę i udowodnić mu winę.

W zawiadomieniu należy podać wszystkie okoliczności czynu, dowody, jeżeli się takie posiada oraz podać osoby, które mogłyby być świadkami.

Oba te przestępstwa są przestępstwami ściganymi na wniosek pokrzywdzonego, zatem, aby rozpoczęły się działania prawne rodzic/opiekun prawny pokrzywdzonego musi w zawiadomieniu złożyć wyraźny wniosek o ściganie.

Spoofting

– szereg technik zmierzających do podszycia się pod kogoś innego w Sieci. Komputery w sieciach identyfikują się po adresie IP lub/i po adresie MAC karty sieciowej. (Adres IP jest jedyną metodą autoryzacji). wpływające na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przesyłanie informacji, a także każda zmiana, usuwanie albo wprowadzanie nowych zapisów danych informatycznych. Czynności te są podejmowane w celu uzyskania korzyści majątkowej lub wyrządzenia innej osobie szkody. Nie jest konieczne powstanie szkody majątkowej po stronie podmiotu, którego stanu majątkowego dotyczą informacje, na które wpływa lub które zmienia sprawca.

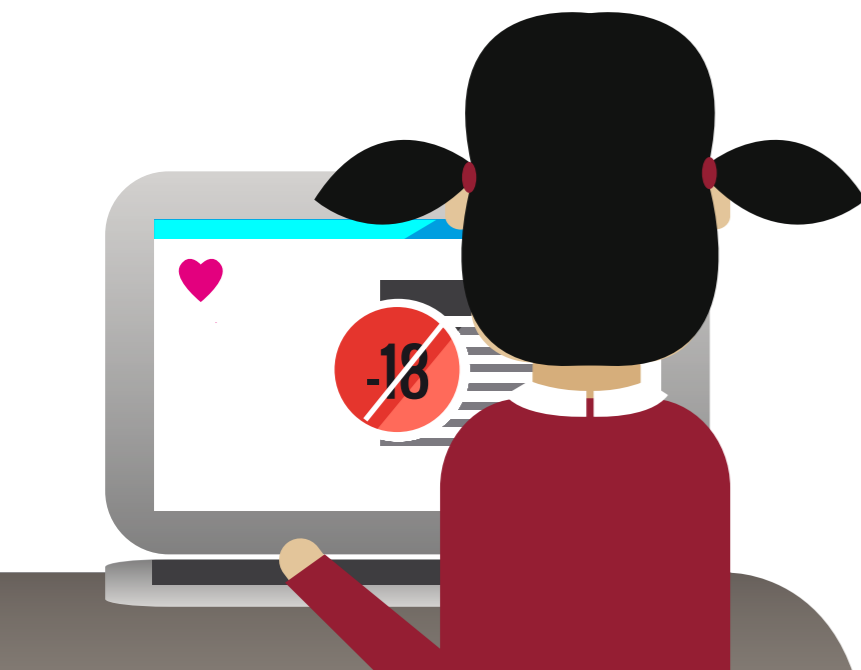
to jest przestępstwo według Kodeksu karnego:

Oszustwo komputerowe

Art. 287

- § 1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wyrządzenia innej osobie szkody, bez upoważnienia, wpływa na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych lub zmienia, usuwa albo wprowadza nowy zapis danych informatycznych, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- § 3. Jeżeli oszustwo popełniono na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Grooming – uwodzenie przez Internet

Bardzo często w serwisach randkowych profile nieletnich składają się jedynie ze zdjęć. Tutaj nigdy nie ma żadnych dodatkowych informacji o właścicielu – czasem pola takie, jak „zainteresowania”, „lubię”, „nie lubię”, „marzę” uzupełniane są poprzez wybranie już gotowych odpowiedzi. Dialogiem i interakcją między użytkownikami są zdjęcia oraz znajdujące się pod nimi komentarze. Niektórzy zamieszczają upozowane erotycznie zdjęcia (tzw. „sweet focie”).

Komentarze zamieszczane przez innych użytkowników często są bardzo dosłowne i wulgarne.

- takie upublicznianie zdjęć może doprowadzić do nawiązania nieodpowiednich i niebezpiecznych znajomości
- może ułatwić nadużycia, polegających na kopiowaniu i zamieszczaniu tych zdjęć w innych serwisach, gdzie mogą być one komentowane w obraźliwy sposób, wyśmiewane i wykorzystywane w cyberprzemocy.

UWAGA!

Zakładanie profili w serwisach społecznościowych (w tym randkowych) jest często zabronione przez regulamin dla osób poniżej 18 (czasem 15) roku życia.

Szczególnym rodzajem naruszenia wizerunku jest opublikowanie w Internecie zdjęcia lub filmu przedstawiającego nagie dziecko. W przypadku tym, co prawda mamy do czynienia z naruszeniem wizerunku, należy jednak podkreślić, że opublikowanie w Internecie, w jakiegokolwiek formie, zdjęcia nago dziecka (osoby poniżej 18 r.ż.) jest także przestępstwem rozpowszechniania pornografii z udziałem małoletniego!

to są przestępstwa według Kodeksu karnego:

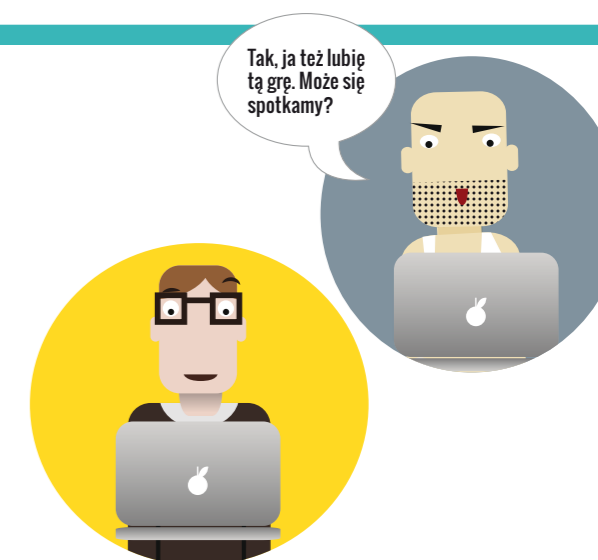
zakazane nawiązanie kontaktu z małoletnim

pornografia

zakazane nawiązanie kontaktu z małoletnim

Art. 200a

- § 1. Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 (gwałt) lub art. 200 (obcowanie płciowe z małoletnim) jak również produkowania lub utrwalania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej lat 15, zmierzając, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyszukania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, do spotkania z nim, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 2. Kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej małoletniemu poniżej lat 15 składa propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych, i zmierza do jej realizacji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

pornografia

Art. 202

- § 1. Kto publicznie prezentuje treści pornograficzne w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która tego sobie nie życzy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- § 2. Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- § 3. Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwała lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 4. Kto utrwała treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- § 4a. Kto sprowadza, przechowuje lub posiada treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 4b. Kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada treści pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- § 5. Sąd może orzec przepadek narzędzi lub innych przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstw określonych w § 1-4b, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

są to przestępstwa ścigane z urzędu, zatem należy zgłosić je w formie zawiadomienia o przestępstwie do prokuratury

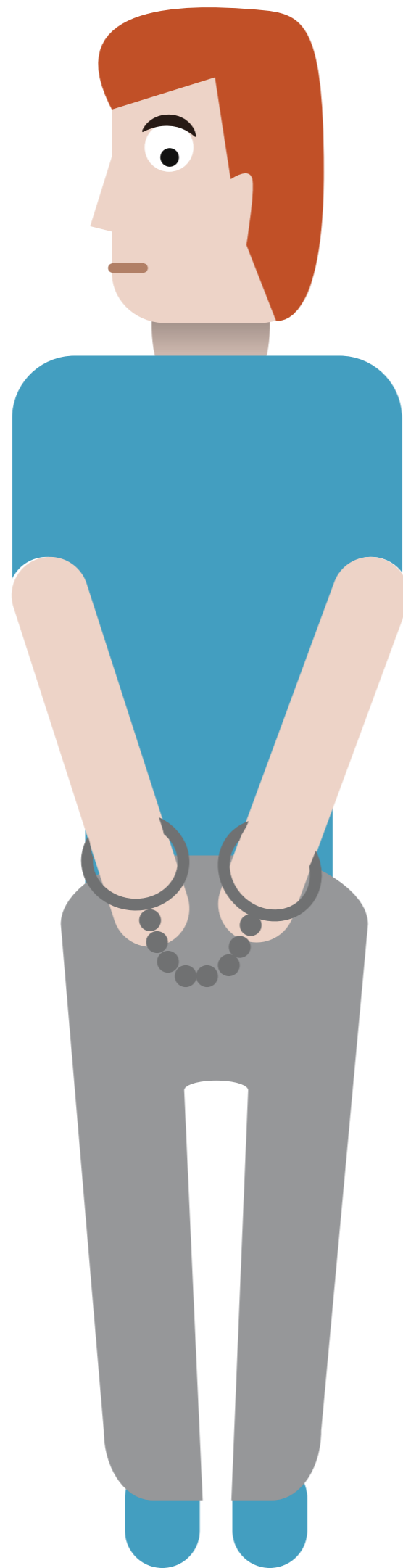
ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA

Na zasadach określonych w kodeksie karnym odpowiada ten, kto popełnia czyn zabroniony po ukończeniu 17 lat (art. 10 kodeksu karnego).

Jednakże możliwe jest aby osoba, która ukończy 15 lat ponosiła odpowiedzialność na zasadach określonych w kodeksie karnym. Natomiast nie tyczy się to przestępstw wcześniej wymienionych.

Nie oznacza to jednak, że osoba niepełnoletnia nie ponosi odpowiedzialności karnej jeżeli dopuści się wyżej opisanego przestępstwa.

Jeżeli powyżej wymienione przestępstwo popełni osoba niepełnoletnia, która ukończyła 13 lat, ale nie ukończyła 17 roku życia, ponosi ona odpowiedzialność karną wedle przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014, poz. 382).

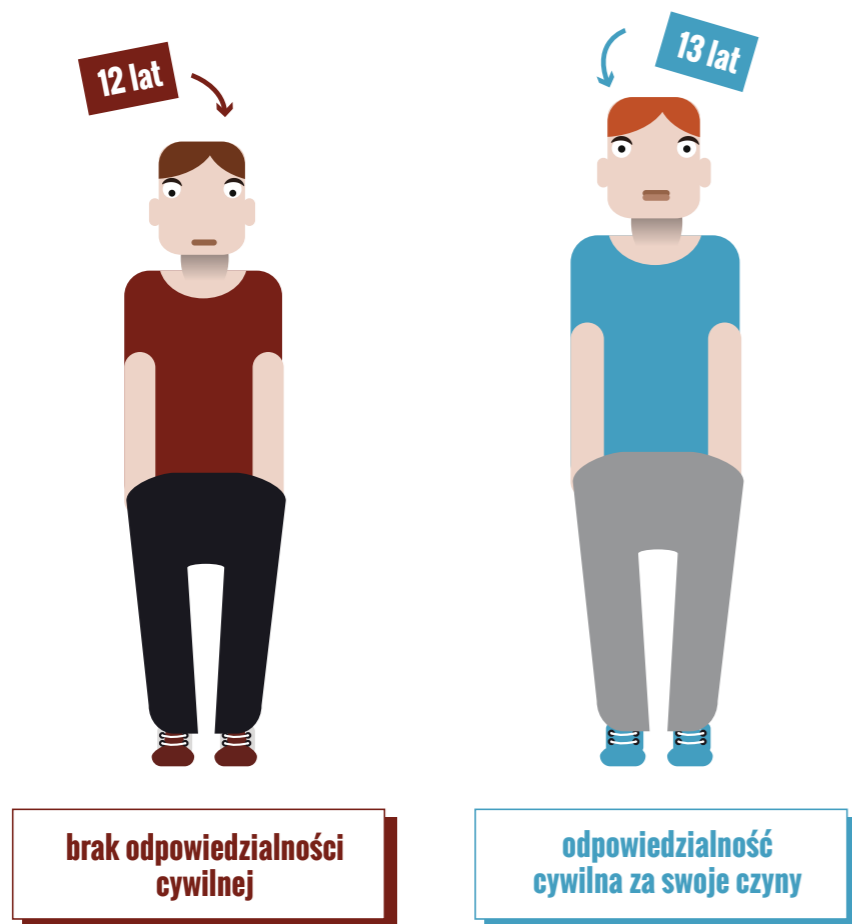

Art. 6 przewiduje katalog środków stosowanych wobec nieletnich zgodnie, z którym sąd może:

- 1) udzielić upomnienia;
- 2) zobowiązać do określonego postępowania, a zwłaszcza do naprawienia wyrządzonej szkody, do wykonania określonych prac lub świadczeń na rzecz pokrzywdzonego lub społeczności lokalnej, do przeproszenia pokrzywdzonego, do podjęcia nauki lub pracy, do uczestniczenia w odpowiednich zajęciach o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, do powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach albo do zaniechania używania alkoholu lub innego środka w celu wprowadzania się w stan odurzenia;
- 3) ustanowić nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekuna;
- 4) ustanowić nadzór organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej, zakładu pracy albo osoby godnej zaufania - udzielających poręczenia za nieletniego;
- 5) zastosować nadzór kuratora;
- 6) skierować do ośrodka kuratorskiego, a także do organizacji społecznej lub instytucji zajmujących się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, po uprzednim porozumieniu się z tą organizacją lub instytucją;
- 7) orzec zakaz prowadzenia pojazdów;
- 8) orzec przepadek rzeczy uzyskanych w związku z popełnieniem czynu karalnego;
- 9) orzec umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo w rodzinie zastępczej zawodowej, która ukończyła szkolenie przygotowujące do sprawowania opieki nad nieletnim;
- 10) orzec umieszczenie w zakładzie poprawczym;
- 11) zastosować inne środki zastrzeżone w niniejszej ustawie do właściwości sądu rodzinnego, jak również zastosować środki przewidziane w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, z wyłączeniem umieszczenia w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinnym domu dziecka, placówce wsparcia dziennego, placówce opiekuńczo-wychowawczej i regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Najsurowszym środkiem jaki sąd może zastosować wobec nieletniego jest umieszczenie **w zakładzie poprawczym**.

Orzekając umieszczenie w zakładzie poprawczym sąd nie określa czasu pobytu nieletniego w tym zakładzie. Założeniem jest bowiem, że okres pobytu nieletniego w zakładzie poprawczym trwa **do 21 roku życia**.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA

Dopuszczenie się powyżej wskazanych czynów rodzi również odpowiedzialność cywilną. Wynika ona z art. 415 kodeksu cywilnego, który stanowi, że kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Podobnie jak przy odpowiedzialności karnej małoletni ponoszą również odpowiedzialność cywilną.

Wcześniej dwa przepisy należy rozumieć w ten sposób, że małoletni, który ukończy 13 lat zaczyna ponosić odpowiedzialność cywilną za swoje czyny. Z uwagi na to, iż zazwyczaj dzieci w tym wieku nie mogą dopełnić obowiązku odszkodowawczego – przez to, że nie posiadają majątku, wraz z nimi zobowiązani do ponoszenia odpowiedzialności odszkodowawczej są ich rodzice bądź opiekunowie.

Art. 426.

Małoletni, który nie ukończył lat trzynastu, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę.

Art. 427.

Kto z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, chyba że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru. Przepis ten stosuje się również do osób wykonywających bez obowiązku ustawowego ani umownego stałą pieczę nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można.

Osoby, które pomagają młodym ludziom w kwestiach cyberprzemocy mówią, że zazwyczaj młodzi ludzie zgłaszający się do nich, chcieliby:

w przypadku ofiary:

„cofnąć czas”

„jak najszybciej usunąć te treści”

w przypadku sprawcy:

„jakoś to odkręcić”

Cyberprzemoc jest krzywdzeniem kogoś.
Nie jest żartem działanie, które powoduje czyjeś cierpienie.

Ze zgłoszeń:

Dziewczynka, która prowadziła blog (internetowy pamiętnik z możliwością zostawiania komentarza przez czytelników) opisywała swoje pierwsze zauroczenie nauczycielem. Koleżanka upubliczniła te informacje w klasie, wyśmiewając dziewczynę.

16-letni chłopak opublikował na portalu społecznościowym swoje krytyczne uwagi dotyczące nauczycieli. Kolega, który próbował go sobie podporządkować, namawiając do kłamania w jego obronie i dokonywania wspólnych kradzieży zemścił się na nim za odmowę przekazując nauczycielom zapisy. Autor został zawieszony w prawach ucznia.

Znany na swoim osiedlu jako bardzo dobry piłkarz – 14-letni chłopak – dał swoje nagie zdjęcie dziewczynie. Po rozstaniu wykorzystała zdjęcie – wstawiła je do serwisu, w którym można umieszczać zdjęcia, bez zgody i wiedzy. Przekazała link do tego miejsca w Internecie koleżankom i kolegom.

NIE DOPUŚĆ DO TAKICH SYTUACJI!! BĄDŹ BEZPIECZNY W SIECI!

internet – rzeczywistość wirtualna – ale czające się w nim zagrożenia są **prawdziwe**.

- korzystając z serwisów społecznościowych (np. Facebooka)
- wysyłając i odpowiadając na maile trzeba bardzo uważać na to, co robimy...

Jeśli nie zmienisz początkowych ustawień prywatności Facebooka, informacje, które tam piszesz, będzie mógł przeczytać każdy. Twoje zdjęcia także będą widoczne dla wszystkich

- poproś znajomego albo poszukaj w internecie, jak zmienić te ustawienia, tak, by ważne informacje o Tobie widzieli tylko najbliżsi znajomi
- zaznacz też, by nie można Cię było otagować na zdjęciu albo w poście bez Twojej wiedzy

Jeśli nie dbasz o **prywatność** na portalach społecznościowych, wystawiasz się na duże **ryzyko**

- zdjęcia/statusy może zobaczyć ktoś, komu nie chcesz ich pokazać, np. na domowej imprezie będziesz miał niechcianych gości
- może nawet złodziej, widząc gdzie mieszkasz i, że właśnie „meldujesz” się z rodzicami np. w kinie, będzie wiedział, że teraz ma czas, by okraść Wasze mieszkanie.

Pamiętaj – nie musisz przyjmować wszystkich zaproszeń do znajomych a na pewno nie od ludzi, których nie znasz – to, ilu masz znajomych na Facebooku, nie świadczy o tym, jak bardzo jesteś fajny/a...

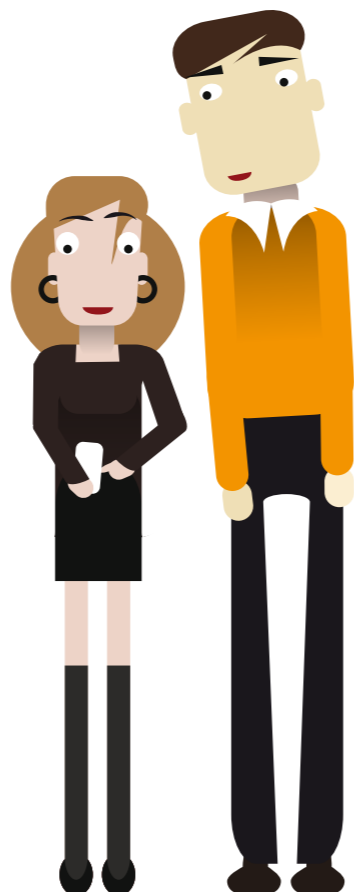
Możesz też paść ofiarą przestępcy „sieciovego”, a nie realnego

- w jego ręce może trafić dostęp do Twojego konta mailowego albo społecznościowego – przede wszystkim jeśli nie ustawisz trudnego do odgadnięcia hasła
- pól biedy jeśli tylko zablokuje do nich dostęp – gorzej, że może wysyłać maile albo publikować statusy, czy zdjęcia jako Ty, a jeśli zmieni hasło, nie będziesz w stanie mu przeszkodzić

Jeśli korzystasz z komputerów np. w kawiarenkach internetowych,

uwaga na „hackowanie przez ramię”

- patrz, czy przypadkiem ktoś nie stoi za Twoimi plecami, kiedy wpisujesz hasło
- jeśli nie musisz, nie używaj komputerów dostępnych dla wielu osób do logowania się do serwisów, gdzie przechowujesz ważne dane
- może się okazać, że sieciowy przestępca wcześniej zainstalował na takim komputerze keylogger, więc Twój login i hasło trafią prosto do niego

Skąd przestępca tyle o Tobie wie?

Przestępcy, nie tylko internetowi, radzą sobie dobrze m.in. dlatego, że potrafią rozmawiać z ludźmi i przekonywać ich, by zrobili coś, czego tak naprawdę nie chcą. Mogą tego spróbować również z Tobą.

na co warto uważać,
gdy ktoś obcy mailuje z Tobą lub rozmawia przez telefon:

- ktoś chce dać Ci za darmo coś (rzecz albo informację).

Niestety zazwyczaj nie ma nic za darmo

- za to jeśli Ty coś od kogoś dostaniesz, bardzo możliwe, że chętniej mu się czymś zrewanżujesz, np. swoim adresem e-mail, loginem, czy hasłem

Zdarzyło Ci się kiedyś „polubić” jakiś fanpage na Facebooku tylko dlatego, że lubili to Twoi znajomi, nie zastanawiając się nawet, co to jest?

- w ten sposób przestępcy gromadzą **tzw. „farmy fanów”**, takie kliknięcia może też zarazić komputer złośliwym oprogramowaniem

Z zasady chętniej pomagamy ludziom, których znamy i lubimy.

- możemy **z rozpędu** otworzyć załącznik z otrzymanego maila, który może okazać się wysłanych bez wiedzy znajomego i okazać się wirusem, albo kliknąć w podejrzany link.

Jeśli słyszymy, że osoba, która z nami rozmawia jest np. z policji, nawet jeśli nie ma munduru, znaczna większość z nas jej uwierzy i chętnie pomoże. Tak jesteśmy wychowani. Dorośli, słysząc, że dzwoni ktoś z Urzędu Skarbowego, od razu biegną po potrzebne dokumenty :), nawet nie zastanawiając się, czy ten ktoś mówi prawdę!

Nie wiercie komuś, że jest kimś ważnym i trzeba słuchać jego prośb lub żądań, tylko dlatego, że tak Wam powiedział przez telefon.

To, że w podejrzanym mailu jest nazwa znanej Wam dużej firmy, nie sprawia że jest on bardziej wiarygodny.

- Jeśli macie wątpliwości, pokażcie mail dorosłemu albo poproście go do telefonu.

Zdarzyło Wam się kupić coś dlatego, że przeczytaliście, że promocja trwa tylko do jutra? Albo poprosić kogoś o pomoc dlatego, że sami nie zdążylibyście wykonać zadania?

Warto pamiętać, że **jeśli prosi o pomoc ktoś obcy i denerwuje się, że bardzo mu się spieszy, możemy wtedy zapomnieć o zachowaniu bezpieczeństwa i zrobić coś, do czego na spokojnie nie dalibyśmy się przekonać.**

Jeżeli ktoś naruszy Twoje prawa możesz i powinieneś się bronić. Masz do tego prawo!

Najlepiej porozmawiaj z rodzicami lub szkolnym pedagogiem lub wychowawcą. Jeżeli nie chcesz, aby ktoś dowiedział się o Twoich problemach możesz zadzwonić i anonimowo porozmawiać z kimś, kto Ci pomoże:

NIEBEZPIECZNE SYTUACJE

Numer 112 to numer alarmowy, pod który możesz zadzwonić, gdy znajdziesz się w niebezpiecznej sytuacji. Zadzwoń pod ten numer, jeśli uważasz, że potrzebna jest interwencja policji, straży pożarnej lub pogotowia.

OFIARY I ŚWIADKOWIE PRZEMOCY

Numer 0 800 12 12 12

- dodzwonisz się bezpłatnie
- od poniedziałku do piątku od godziny 8.15 do 20.00 dyżurują specjaliści, czekający właśnie na Twój telefon
- jeśli zadzwonisz na ten numer w godzinach nocnych, możesz przedstawić swój problem i pozostawić numer telefonu, a następnego dnia na pewno ktoś oddzwoni

BEZPŁATNY TELEFON ZAUFANIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Numer 116 11

- jeżeli czujesz się krzywdzony i potrzebujesz pomocy – możesz zadzwonić
- specjaliści porozmawiają z Tobą o każdym problemie, z którym nie potrafisz sobie poradzić i udzielą Ci pomocy
- telefon działa siedem dni w tygodniu w godzinach 12 – 20
- pytania możesz też zadawać przez stronę internetową: www.116111.pl

GDZIE SZUKAĆ POMOCY GDY PADNIE SIĘ OFIARĄ CYBERPRZEMOCY?

www.helpline.org.pl

0 800 100 100 – Połączenie jest bezpłatne, jeśli dzwonisz z telefonu stacjonarnego lub z telefonów komórkowych Orange. Telefon działa od poniedziałku do piątku w godzinach 12:00-18:00. Helpline pomaga młodym internautom w sytuacjach, gdy spotykają się zagrożeniami w Internecie oraz podczas korzystania z telefonów komórkowych. Na stronie internetowej znajdują się porady na temat zapobiegania niebezpiecznym sytuacjom, a także informacje o tym, jak radzić sobie, gdy taka sytuacja już Cię spotka

www.dyżurnet.pl

– punkt kontaktowy, w którym możesz zgłaszać informacje o wszystkich nielegalnych i niepokojących Cię treściach znalezionych w Internecie. Jeśli specjaliści z dyżurnet.pl uznają, że znalezione przez Ciebie treści są nielegalne – poinformują o tym policję lub prokuraturę. Twoje zgłoszenie może być anonimowe, to znaczy, że nikt nie dowie się o tym, że to Ty zgłosiłeś nielegalne treści. Nielegalne treści zgłoś za pomocą formularza internetowego. Możesz także napisać maila na adres: dyżurnet@hotline.org.pl lub zadzwonić pod całodobowy numer telefonu: 0 801 615 005. Koszt jak w przypadku połączenia lokalnego.

Jeśli doświadczasz cyberprzemocy:

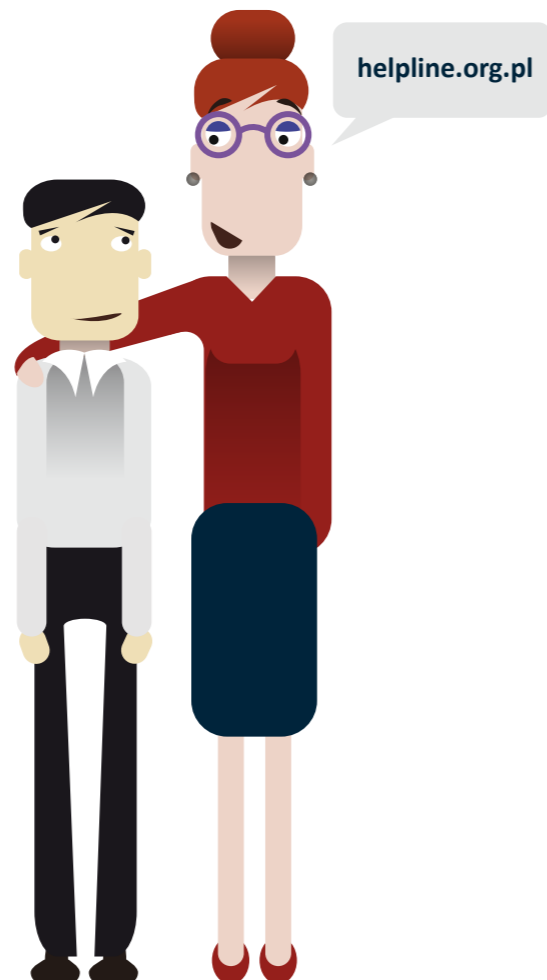
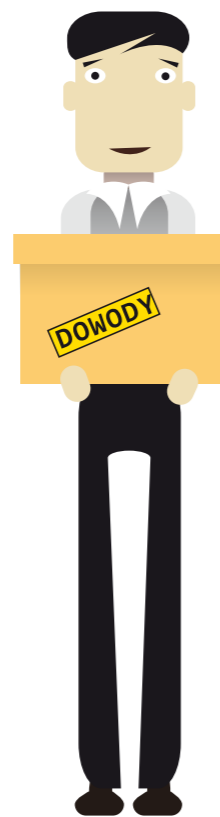
- Powiedz o tym zaufanej osobie dorosłej – z jej pomocą będzie Ci łatwiej poradzić sobie z tą sytuacją.
- Postaraj się nie kontaktować ze sprawcą cyberprzemocy i nie odpowiadać na jego zaczepki. Dzięki temu unikniesz prowokowania go do dalszych działań.
- Zachowaj wszystkie dowody cyberprzemocy!

Dowodami mogą być:

- wiadomości e-mailowe
- wiadomości sms, mms
- wpisy na stronach internetowych
- komentarze do wpisów lub do zdjęć na forach, blogach, serwisach społecznościowych itp.
- zdjęcia, grafiki
- treści rozmów prowadzonych przy użyciu komunikatorów, czatów

Jak zabezpieczyć dowody:

- zachowaj wiadomości: sms, mms, e-mail, historię połączeń, wpisy na forum, komentarze pod zdjęciami,
- wykonaj screeny (zrzuty całego ekranu) – należy nacisnąć klawisz Print Screen, a następnie otworzyć dokument typu Word i wybrać opcję: wklej. dokument ze screenami zapisujemy na dysku komputera lub innym nośniku,
- archiwizuj treści rozmów: można uruchomić autoarchiwizację, która umożliwia śledzenie historii poszczególnych kontaktów, a także prosty i szybki dostęp do określonych zapisów; jeśli dany komunikator lub czat nie posiada funkcji archiwizacji wiadomości, warto kopiować treści rozmów i zapisywać je w dowolnym edytorze tekstu,
- wydrukuj witrynę internetową, na której opublikowane są określone treści; zwróć uwagę, by obejmowały one całe okno witryny – łącznie z paskiem tytułowym, zapis rozmów: ważne jest aby dokumentowany tekst był kompletny i zawierał wszystkie wypowiedzi.;
- skopiuj i zachowaj linki do strony, na której znalazły się te treści.

Jeśli jesteś świadkiem cyberprzemocy:

- Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości
- Pomóż pokrzywdzonej osobie poprzez poinformowanie kogoś dorosłego o jej sytuacji.
- Zaproponuj pokrzywdzonej osobie kontakt z [Helpline.org.pl](http://helpline.org.pl) (lub skontaktuj się, aby dowiedzieć się, co można zrobić).

JEŚLI JESTEŚ OFIARĄ PRZESTĘPSTWA BEZ WZGLĘDU NA WIEK, PŁEĆ, RASĘ, NARODOWOŚĆ ITP. MASZ PRAWO DO ZŁOŻENIA ZAWIADOMIENIA O PRZESTĘPSTWIE W NAJBLIŻSZEJ JEDNOSTCE POLICJI LUB PROKURATURZE.

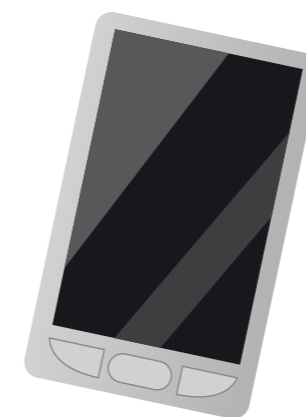

Jeśli jesteś osobą pokrzywdzoną przestępstwem może również zwrócić się o pomoc do:

- Policji,
- najbliższej Prokuratury,
- lokalnego Centrum Pomocy Rodzinie,
- lokalnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- lokalnego Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- Biura Porad Obywatelskich
- Fundacji Pomocy Ofiarom Przystępstw
- Komitetu Ochrony Praw Dziecka
- Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”:

www.niebieskalinia.pl

tel. 116 123 – bezpłatny telefon czynny codziennie 14 – 22

Poradnik: ZAGROŻENIA I PUŁAPKI ŻYCIA MŁODZIEŃCZEGO
został przygotowany dla dzieci i młodzieży w wieku 13 – 16 lat.

Opracowała: Marta Polak
Copyright ©, Warszawa 2014
ISBN
Redakcja:
Opracowanie graficzne: Zuzanna Walas